

Warszawa, 13 lipca 2015

Do: Senat Rzeczypospolitej Polskiej, Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej

Od: Partia GŁAZEM w organizacji

Dotyczy: Rozpatrzenie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (druk senacki nr 962, druki sejmowe nr 3338, 3514i 3514-A).

Partia GŁAZEM w organizacji choć popiera inicjatywę organizacji bezpłatnej pomocy prawnej jest jednak przeciwna niektórym szczegółowym rozwiązaniom wprowadzonym w Ustawie z dnia 25 czerwca o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej.

Pierwsze zastrzeżenie dotyczy sposobu podziału środków. Rzeczona Ustawa z jednej strony wylicza grupy uprawnione do nieodpłatnej pomocy prawnej, z drugiej strony jednak rozdziela środki pomiędzy powiaty na podstawie całkowitej liczbie mieszkańców powiatu a nie liczby uprawnionych do świadczenia. Uważamy, że takie rozwiązanie jest wadliwe, zwłaszcza w niełatwej sytuacji budżetowej Państwa. Postulujemy zatem wprowadzenie sposobu podziału uwzględniającego rzeczywistą liczbę osób uprawnionych w powiecie i nałożenie na Starostów obowiązku corocznego zliczania uprawnionych w powiatach.

Drugie zastrzeżenie dotyczy sposobu określenia grona osób uprawnionych do nieodpłatnej pomocy prawnej. Wyliczając uprawnionych, Ustawa tym samym zamyka drogę do nieodpłatnej pomocy prawnej przed osobami, którym taka pomoc - uwzględniając zasadę sprawiedliwości społecznej – byłaby należna.

Są to chociażby osoby zatrudnione na tzw. umowach śmieciowych, gdzie wynagrodzenie wynosi często kilka złotych za godzinę pracy. Osiągając takie dochody, osoby te wykluczone są spod opieki społecznej, jednak absolutnie nie są to dochody pozwalające na skorzystanie z odpłatnej pomocy prawnej bez uszczerbku dla możliwości zaspokojenia najbardziej podstawowych potrzeb życiowych.

Są to również bardzo często osoby uprawnione do świadczeń z funduszu alimentacyjnego – pracujące matki z dzieckiem, gdzie dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

Z drugiej strony, Ustawa zapewnia nieodpłatną pomoc prawną dla grup zdefiniowanych na podstawie wieku, czy liczby potomstwa, nie wnikając w ich rzeczywistą sytuację materialną a tym samym możliwość uzyskania pomocy prawnej odpłatnie, na ogólnych zasadach.

W tej sytuacji, uwzględniając stanowisko zgłoszone przez Pana Posła Roberta Maciaszka¹, cytuję „Chciałem państwu powiedzieć, że projekt, który jest przyjęty w sprawozdaniu,

adresowany jest, żeby była świadomość, sprawdziłem to na podstawie danych Głównego

Urzędu Statystycznego na 2014 r... Z bezpłatnej pomocy przedsądowej będzie mogło

skorzystać prawie 22 mln obywateli RP.”

Partia GŁAZEM w organizacji uważa, że najlepszym rozwiązaniem byłoby przyjęciem jednolitego i wyłącznego kryterium dochodowego na osobę w rodzinie uprawniającego do skorzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej. Kryterium tym mogłoby być minimum socjalne. Komisji pozostawiam określenie liczby osób potencjalnie objętych pomocą w tym zakresie; jestem jednak przekonany, że byłaby ona zdecydowanie niższa niż wymienione 22 mln.

Może warto w tym momencie przypomnieć, że – posłużę się w tym miejscu danymi z roku 2011 z braku nowszych – że pomoc społeczna w Polsce już teraz trafia raczej do osób bardziej, niż mniej zamożnych. ²

Komisji pozostawiam określenie liczby osób potencjalnie objętych pomocą w tym zakresie.

Jeżeli jednak Ustawodawca wyliczając osoby uprawnione kierował się również innymi niż dochodowe przesłankami, postulujemy dla grup uprawnionych wprowadzenie dodatkowego kryterium dochodowego oraz rozszerzenie listy uprawnionych o osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej – wymienieni wyżej pracujący na umowach śmieciowych za niskie stawki i matki pobierające alimenty niech posłużą jako przykład.

1. Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (359) Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (258) 24 czerwca 2015 r.

2. Social Expenditure Update (November 2014) © OECD 2014 do pobrania z <http://www.oecd.org/els/soc/OECD2014-Social-Expenditure-Update-Nov2014-8pages.pdf>

Partia GŁAZEM w organizacji

Piotr Maksymiuk